

Nástroje státu na snižování spotřeby energie

Hana Schvarczová

odbor energetické účinnosti a úspor

workshop „Energetická chudoba“

Pardubice, 30. listopadu 2017

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Sekce energetiky

Odbor energetické účinnosti a úspor

Bydlení v České republice

- ➔ 10,6 mil. obyvatel
- ➔ **55 % v bytových domech**, 43 % v rodinných domech
 - ▶ 22 % bytů je v užívání nájemníků
 - ▶ způsob vytápění převážně z CZT
- ➔ Průměrný věk domů: 52 let v případě bytových domů
49 let v případě rodinných domů

Termín „energetická chudoba“

- ➔ Definice „**energetické chudoby**“ není legislativně v českém právním řádu ukotvena
- ➔ Ukotvení definice „**ohroženého zákazníka**“ - zaměřena na zdravotně postižené nebo znevýhodněné osoby
- ➔ Nelegislativní řešení v rámci NAP SG – pracovní skupina
 - definování celé šíře této problematiky
 - navrhnout vhodná systematická opatření k jejímu řešení
- ➔ EU legislativa – tzv. „zimní balíček“ („Čistá energie pro všechny Evropany“)
 - termín „energetická chudoba“ není definován
 - Nástroje řešení:
 - ✓ směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti
 - ✓ směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov

Povinné snižování spotřeby energie ČR

- ➔ Strategický dokument pro snižování energie **NAP EE**
 - legislativní nástroje
 - nelegislativní nástroje
 - fiskální nástroje
- ➔ Povinné snižování energie – čl. 7 směrnice o energetické účinnosti tzv. alternativní schéma – **zodpovědný za dosahování a vykazování úspor energie je stát** a jeho aktivity
- ➔ Z politických opatření nabízených a popsanych směrnicí využívá:
 - **investiční dotace**
 - nástroje finančního inženýrství (finanční nástroje)
 - **odborná příprava a vzdělávání včetně energetického poradenství**
 - neinvestiční dotace (podpora využití metody EPC, zavádění energetického managementu, osvěta)

Energy Efficiency First

Úspory energie by se měly stát
zdrojem energie,
o kterém je uvažováno na prvním místě

Dotační programy na podporu snižování spotřeby

- ➔ **Neinvestiční – národní program EFEKT (program MPO)**
 - **odborná příprava energeticky úsporných projektů**
 - **vzdělávání**
 - **energetického poradenství**
 - podpora využití metody EPC, zavádění energetického managementu, osvěta
- ➔ **Investiční – velká roztržitost**
 - Typ budovy
 - Typ majitele
 - Typ opatření (renovace / výstavba / výměna zdroje)
 - Umístění
 - Různé odpovědné instituce
 - Různé podmínky a úroveň podpory
 - Výrazně se měnící výsledky

Alokace prostředků v jednotlivých dotačních programech

Sektor	Alokace do 2020 – předpoklad [mld. Kč]	Predikce úspor dle NAPEE do 2020 [PJ]	
		původně	aktuální odhady
Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	20,0	20,0	9,6 (?)
Operační program Životní prostředí (OPŽP)	24,6	5,0	5,0
Integrovaný regionální operační program (IROP)	16,9 (13,9)	3,5	3,5
Nová zelená úsporám	27,0 (19,4)	14,4	10,3 (?)
Operační program Praha – pól růstu	1,0	0,01	0,01
Program EFEKT	0,5 (0,8)	0,14	(0,1) 0,4
Součet	89,9 (79,7)	43,1	28,8 (?)

Státní program na podporu úspor energie – EFEKT

- ➔ nový program je vyhlášen na **pětileté období 2017 – 2021**
- ➔ rozpočet **na celé programové období ve výši 750 mil. Kč**
- ➔ k jednotlivým aktivitám jsou zveřejňovány výzvy k podávání žádostí o dotaci – **elektronické zpracování žádostí**
pro rok 2018 – podávání žádostí do 15. prosince 2017
- ➔ program obsahuje dva podprogramy:
 - P1 – podpora investičních projektů
 - P2 – podpora neinvestičních projektů

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (1)

➔ důraz na neinvestiční formy podpory úspor energie

▶ kurzy, semináře v oblasti úspor energie

➔ podnikatelé, spolky atd.

▶ publikace, příručky a informační materiály v oblasti úspor energie

➔ podnikatelé, spolky atd.

▶ zpracování územní energetické koncepce (zprávy o ÚEK)

➔ kraje, statutární města

▶ posouzení vhodnosti energeticky úsporných EPC projektů

➔ veřejný sektor a státní sektor

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (2)

- ▶ **zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu**
 - ➔ kraje, města a městské části s počtem nad 10 tisíc obyvatel, podnikatelské subjekty
 - ➔ dotace až 500 tis. Kč a max. 70% způsobilých nákladů
- ▶ **příprava realizace kvalitních úsporných projektů se zásadami dobré praxe**
 - ➔ vlastníci domů k bydlení, objektů ve veřejném sektoru a objektů k podnikání
 - ➔ dotace na zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení až 200 tis. Kč a max. 70% způsobilých nákladů

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (3)

- ➔ Poradenství – ENERGETICKÁ KONZULTAČNÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKA EKIS (<http://www.mpo-efekt.cz/cz/ekis/strediska-EKIS>)
 - ▶ **bezplatné energetické poradenství**
 - ▶ **komu je určeno poradenství určeno:**
 - ▶ občani
 - ▶ zástupci veřejné správy
 - ▶ Podniky/podnikatelé

ENERGETICKÁ KONZULTAČNÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKA EKIS

► Služba je poskytována

- ➔ **osobně ve střediscích poskytovatele** - Všechna střediska jsou otevřena pro veřejnost každé **pondělí a středu od 13 do 17 hodin**
- ➔ **Elektronicky** v rámci poradny i-EKIS (<http://www.mpo-efekt.cz/cz/ekis/i-ekis>)
 - Vyhledávání v databázi již dříve položených dotazů (rozdělení dle témat)
 - Položení dotazů z oblasti úspor energie a využívání OZE
 - Odpověď na dotaz do sedmi dní
- ➔ zastoupení ve všech krajích prostřednictvím 80 středisek a 350 poradců (<http://www.mpo-efekt.cz/cz/ekis/polozit-dotaz>)

ENERGETICKÁ KONZULTAČNÍ A INFORMAČNÍ STŘEDISKA EKIS

► Přehled oblastí s častými dotazy

→ Legislativa	10 032
→ Ceny energií, účtování tepla	11 859
→ En. audit, en. průkazy a štítky budov	17 616
→ Vytápění	23 470
→ Dotace a financování projektů	32 726
→ Zateplování budov	35 287

Změna motivace pro energeticky úsporné projekty

- ➔ **dotace je často motivací k realizaci energeticky úsporného projektu**
 - ▶ každá investiční dotace pokrývá tržní hodnotu
 - ▶ obvyklé pravidlo – **hlavním hodnotícím kritériem nejvyšší nabídková cena**
- ➔ motivace formou **obdržení nabídky na konkrétní technologii**
- ➔ **příležitost pro zákazníka** vybrat si řešení s **přijatelnou mírou výnosů**
 - ▶ pro podnikatele – přijatelná doba návratnosti projektu není delší než 5-6 let
 - ▶ pro veřejný a residenční sektor – přijatelná doba návratnosti projektu až 25 let

Podpora projektů se zásadami dobré praxe

➡ rozdělení podpory podle vlastnictví objektů

▶ **rodinné domy**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 30 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **bytové domy**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 50 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **objekty ve veřejném sektoru**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 100 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **objekty pro podnikatelské účely**

➡ dotace na zpracování dokumentu **až 200 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

Nový typ poskytování energetických služeb

➔ mnoho projektů je realizováno **bez podpory investičních dotací**

- ▶ **evidenční program kvality navržených řešení úsporného projektu bez podpory investiční dotace**
- ▶ hlavní charakteristika programu
vysoká kvalita návrhu řešení a instalace energeticky úsporných opatření
- ▶ možnost **kombinace s programem EFEKT**
- ▶ www.usporysrozumem.cz

**Úspory energie
s rozumem**

Program Úspory energie s rozumem

- ➔ základním principem je **kvalita projektů**
- ➔ iniciace přístupu firem, které budou nabízet své služby **garanti připravovaných a realizovaných projektů**
- ➔ kvalitně realizovaný projekt získá **certifikát kvality a značku kvality pro projekt**
- ➔ firma energetických služeb, která pomůže zrealizovat 10 kvalitních projektů získá **certifikát kvality a značku kvality pro firmy**

Program Nová zelená úsporám

- ➔ program MŽP administrovaný SFŽP (kontaktní osoba: Jakub Hrbek)
 - ▶ program zaměřený na úspory energie a obnovitelné zdroje energie **v rodinných a bytových domech**
 - ▶ průběžná výzva – kontinuální příjem žádostí
 - ▶ zdroj dotačních prostředků – **přínosy z prodeje emisních povolenek** (kolísání ceny emisních povolenek)
 - ▶ celkem téměř 20 mld. Kč (původní předpoklad 27 mld. Kč)

Program Nová zelená úsporám

- ➔ Podle celkové kvality energeticky úsporných opatření se dotace na pohybuje:
 - ▶ zateplení pohybuje od 500 - 800 Kč na m²
 - ▶ na okna 2100 - 3800 Kč na m²
 - ▶ na podlahy 700 - 1200 Kč na m²
 - ▶ na stropy 330 - 550 Kč na m²
 - ▶ na kotle, tepelná čerpadla či fotovoltaiku je maximální výše příspěvku 100 000 Kč
- ➔ Míra podpory závisí na hloubce renovace nebo kvalitě novostavby
- ➔ Podpora také samostatného opatření

Program Nová zelená úsporám

Konstrukce	Původní stav	Zateplení Fasády		Zateplení Střechy		Zateplení Střechy + Fasády	
	U (W/m ² K)	Tloušťka izolace (mm)	U (W/m ² K)	Tloušťka izolace (mm)	U (W/m ² K)	Tloušťka izolace (mm)	U (W/m ² K)
Fasáda	1,37	180 mm FKD S	0,18			180 mm FKD S	0,18
Střecha	0,31			200 mm Unifit 032	0,14	200 mm Unifit 032	0,14
Měrná potřeba tepla na vytápění	124 kWh/m ² a	Úspora 29%	87 kWh/m ² a	Úspora 26%	92 kWh/m ² a	Úspora 62%	47 kWh/m ² a
Náklady na úsporná opatření	-	190 000 Kč		198 000 Kč		388 000 Kč	
Dotace	-	Dotace 56 700 Kč + 8 500 Kč dotace na projekt		Dotace 59 400 Kč + 8 900 Kč dotace na projekt		Dotace 155 000 Kč + 23 000 Kč dotace na projekt	

Operační program Životní prostředí

- ➔ **kotlíkové dotace** (PO2, SC 2.1) (kontaktní osoba: MŽP František Němec)
 - ▶ výměna kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním za nový jiný zdroj tepelné energie
 - ▶ již 2. výzva s objemem 3,4 mld. Kč (celkem je v plánu poskytnutí 9 mld. Kč do 2020)
- ➔ dotace na **zateplení objektů ve veřejném sektoru** (PO5, SC 5.1) (kontaktní osoba: Bohdan Polak)
 - ▶ není dostatečné zateplit budovy bez dalších opatření
 - ▶ nutná je následná péče o správně provozovanou budovu – energetický management

Program ENERG

- ➔ využití zbylých prostředků z roku 2014 (prodej emisních povolenek)
 - ▶ doplňkový program na podporu energeticky úsporných projektů vůči OPPIK
 - ▶ poskytování zvýhodněných úvěrů pro SME **na území hlavního města Prahy**
 - ▶ celkový objem programu – 129 mil. Kč
 - ▶ administrace programu – **Českomoravská záruční a rozvojová banka**
 - ▶ **výhodné podmínky:**
 - ➔ úroková míra 0%, možnost odkladu splátek o 2 roky a splatnost až 10 let
 - ▶ při úspěšném uplatnění **možnost rozšíření s využitím dalších prostředků**

Další možnosti zvyšování objemu úspory energie

- ➔ možnosti optimalizace **využití finančních nástrojů a využívání metody EPC** ve vztahu k maximalizaci úspor energie
- ➔ možnosti **zavádění systémů hospodaření s energií v podobě energetického managementu** v souladu s normou ISO 50001
- ➔ možnosti nových **konceptů dobrovolných systémů energeticky úsporných opatření** (aby byly nákladově i administrativně efektivní)
- ➔ hledání možností **dodatečných úsporných opatření** zejména těch, která nebudou realizována s dotací

Možnosti využívání inovativních přístupů

➔ příprava využívání finančních nástrojů

- rozpracovanost na MPO (OPPIK) a zejména aktuální vyhlášení programu **ENERG**
- zapojení MPO do **přípravy dalších kroků** (kooperace s MF, MMR, MŽP)
- zvážení přípravy a **zřízení revolvingového fondu pro úspory energie**

➔ důraz na aplikaci všech druhů energetických služeb se zárukou (EPC)

- výhodou je velká zkušenost na trhu energetických služeb – nutná podpora a příklad státu
- lze uplatnit i bez nutnosti profinancování potřebné investice (u státních organizací)

➔ identifikace dalších nástrojů pro úspory energie

- širší zapojení „měkkých“ neinvestičních nástrojů
- komunikace s privátním sektorem a hledání dalších modelů pro vykazování úspor

Děkuji za pozornost

Hana Schvarczová

schvarczova@mpo.cz

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Sekce energetiky
Odbor energetické účinnosti a úspor

